

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Tdo/22/2013
Identifikačné číslo spisu:	3110011382
Dátum vydania rozhodnutia:	08.08.2013
Meno a priezvisko:	JUDr. Pavol Toman
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2013:3110011382.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky na verejnom zasadnutí konanom dňa 28. augusta 2013 v Bratislave, v senáte zloženom z predsedu JUDr. Pavla Tomana a sudcov JUDr. Pavla Farkaša a JUDr. Gabriely Šimonovej v trestnej veci proti obvinenému R. V., pre zločin vydierania v spolupáchateľstve podľa § 20 k § 189 ods. 1 Tr. zák. a iné, o dovolaní obvineného proti uzneseniu Krajského súdu v Trenčíne, sp. zn. 23 To 51/2011, zo dňa 28. júna 2011, takto

rozhodol:

Podľa § 392 ods. 1 Tr. por. dovolanie obvineného R. V. sa z a m i e t a .

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Trenčín zo dňa 31. marca 2011, sp. zn. 4 T 106/2010, bol obvinený R. V. uznaný vinným zo spáchania v bode 1/ zločinu vydierania v spolupáchateľstve podľa § 20 k § 189 ods. 1 Tr. zák., v bode 2/ prečinu výtržníctva v spolupáchateľstve podľa § 20 k § 364 ods. 1 písm. a/, ods. 2 písm. a/ Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. a/ Tr. zák., v bode 3/ zločinu vydierania podľa § 189 ods. 1 Tr. zák., v bode 4/ prečinu ublíženia na zdraví podľa § 156 ods. 1 Tr. zák. a prečinu výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. a/, ods. 2 písm. a/ Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. a/ Tr. zák., a to na tom skutkovom základe, že:

1/ v čase asi o 00.30 hod. dňa 22.11.2009 v podniku R. v O. po tom, ako obvinený R. V. známemu poškodeného L. B. uviedol, že tohto nakrája na pásiky, obžalovaný R. V. dobehol asi 30-40 metrov od uvedeného discobaru poškodeného L. B., ktorý z podniku zo strachu pred obžalovaným R. V. odišiel, a tu ho fyzicky napadol takým spôsobom, že ho päťami udel minimálne trikrát do oblasti tváre, následkom čoho spadol na zem, kde ho obžalovaný R. V. začal kopat' do oblasti celého tela, kde následne k poškodenému pristúpil obžalovaný U. U., ktorý ho tiež viackrát kopol a udel päťou do tváre, pričom mu uviedol, že finančnú hotovosť vo výške 300,- Eur, ktoré dlhuje brat poškodeného obvinenému U., mu má poškodený L. B., trvale bytom V. č. XX, priniesť do nasledujúceho dňa, inak mu zapália dom, porozbájajú okná, nechajú ho dolámať a tiež narobia zle jeho rodine, následne po tom, ako poškodený vstal a uviedol obžalovaným, že to tak nenechá, rozbehol sa za ním obžalovaný U. U., ktorý ho dobehol pred podnikom P., kde ho zrazil opäť na zem a začal ho kopat', následne na miesto prišiel i obžalovaný R. V., ktorý spoločne s obvineným U. U. údermi päťami a kopancami pokračovali v

napádání poškodeného L. B., čím mu spôsobili odreniny a pomliaždenia tváre v oblasti čela a nosa, bolesti hlavy a hrudníka pri dýchaní, bez obmedzenia v bežnom spôsobe života,

2/ dňa 21.11.2009 v čase o 03.40 hodine v Y. O. X. na parkovisku pred hotelom I. na Ulici P. B., obžalovaný R. V. spoločne s obžalovaným U. U. bezdôvodne fyzicky napadli poškodených Ing. D. T., bytom Y. O. X., P. B. č. XXX/X, a L. M., bytom Y. O. X., P. B. č. XXXX/XXX, pričom v čase, keď obžalovaný U. U. udrel poškodeného L. M. do oblasti tváre, pichol obvinený R. V. poškodeného Ing. D. T. vreckovým nožikom s dĺžkou čepele minimálne 10 cm do oblasti ľavého stehna, čím mu spôsobil bodnú ranu ľavého stehna o veľkosti 3 cm a hĺbke 10 cm, smerujúcu do svalnatého masívu s dobou práceneschopnosti od 21.11.2009 do 05.12.2009, t. j. 15 dní, následne obžalovaný R. V. priskočil k poškodenému L. M., ktorého znovu nožom pichol odzadu do pravej časti sedacej oblasti, čím mu spôsobil bodnú ranu, pričom v dôsledku napadnutia obžalovanými poškodený L. M. tiež utrpel otras mozgu a tržnú ranu hornej pery vľavo, v dôsledku ktorých zranení bol hospitalizovaný v nemocnici v dobe od 21.11.2009 do 23.11.2009, a následne práceneschopný do obdobia 30.11.2009,

3/ dňa 13.03.2010 v čase asi o 22.30 hodine prišiel obžalovaný R. V. na osobnom motorovom vozidle zn. Škoda Oktávia, nezisteného EČV, pred rodinný dom rodiny X. na adrese V. XX, kde začal s autom vytrubovať, následkom čoho vyšiel z domu U. X., trvale bytom V. XX, kde sa mu pri bránke daného rodinného domu obžalovaný R. V. vyhrážal, že mu bude platiť 200,- Eur mesačne za to, aby sa mu nestávali zlé veci, pričom po odpovedi poškodeného, že mu nemá čo platiť, svoju vyhrážku zopakoval ešte raz a z miesta odišiel,

4/ obžalovaný R. V. dňa 21.03.2010 v čase okolo 20.55 hodiny na chodníku pred rodinným domom č. XX v obci V., fyzicky napadol poškodeného U. X., trvale bytom V. č. XX, a to tak, že s vyskakovacím nožikom zn. Smith and Wesson o dĺžke čepele 8 cm, ho jedenkrát bodol do ľavého stehna a jedenkrát ho porezal na predkolení pravej nohy, čím mu spôsobil zranenia spočívajúce v bodnej rane o hĺbke 6 až 7 cm a v reznej rane o dĺžke 14 cm, ktoré si vyžiadali hospitalizáciu vo Fakultnej nemocnici v Trenčíne s následnou dobou obmedzenia na bežnom spôsobe života 2-3 týždne, počas ktorých bol poškodený obmedzovaný hlavne na pohybe, fyzickej záťaži a osobnej hygiene.

Okresný súd uložil obvinenému R. V. podľa § 189 ods. 1 Tr. zák. s prihliadnutím na § 37 písm. h/ Tr. zák. za použitia § 41 ods. 2 Tr. zák. a § 38 ods. 2, ods. 4, ods. 7 a ods. 8 Tr. zák. úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 6 (šesť) rokov nepodmienečne.

Podľa § 48 ods. 2 písm. a/ Tr. zák. súd obvineného zaradil na výkon trestu odňatia slobody do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Podľa § 60 ods. 1 písm. a/ Tr. zák. obvinenému uložil trest prepadnutia veci, a to jeden kus vyskakovacieho nožika zn. Smith and Wesson, čiernej farby o dĺžke čepele 8 cm.

Proti odsudzujúcemu rozsudku okresného súdu podal obvinený odvolanie. Krajský súd v Trenčíne na jeho podklade preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým podal odvolateľ odvolanie a preskúmal správnosť postupu konania, ktoré týmto výrokom predchádzalo a dospel k záveru, že je nedôvodné, a preto ho podľa § 319 Tr. por. zamietol.

Proti tomuto uzneseniu podal obvinený R. V. dovolanie, ktoré Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením zo dňa 13. júna 2012 sp. zn. 1 Tdo 10/2012 podľa § 382 ods. 1 písm. c/ Tr. por. odmietol.

Následne Ústavný súd Slovenskej republiky na základe sťažnosti R. V. nálezom zo dňa 28. februára 2013, č. k. II. ÚS 500/2012-44 rozhodol, že Najvyšší súd Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Tdo 10/2012, porušil základné právo R. V. na obhajobu v súvislosti so základným právom na povinnú obhajobu podľa čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky. Napadnuté uznesenie zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie. Zároveň sťažovateľovi priznal náhradu trov právneho zastúpenia v sume 519,09 eur. Vo zvyšnej časti sťažnosti nevyhovel.

Ústavný súd v odôvodnení nálezů najvyššiemu súdu vytkol, že nereagoval na námietku obvineného V., že absencia obhajcu v osobitne vedených nevážobných trestných veciach v čase od 24. marca 2010 do 8. júna 2010 znamenala porušenie jeho obhajobných práv. Nezaujatím stanoviska došlo k zjavnej neodôvodnenosti rozhodnutia, čím boli porušené základné práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na obhajobu v súvislosti so základným právom na povinnú obhajobu podľa čl. 50 ods. 3 ústavy.

Ústavný súd zaviazal najvyšší súd na vysporiadanie sa s uvedenou námietkou obvineného.

Za účelom opätovného rozhodnutia o podanom dovolaní predseda senátu vytýčil termín verejného zasadnutia na deň 28. augusta 2013.

Obhajca obvineného na verejnom zasadnutí uviedol, že právo obvineného na obhajobu bolo porušené už pri vzatí obvineného do väzby a prenieslo sa aj do ďalšieho trestného konania o rozhodovaní o väzbe, keď obhajca nemal možnosť konfrontovať svoje výhrady vo vzťahu ku skutkom v nevážobných veciach. Podľa jeho názoru došlo k porušeniu zákona v ustanovení § 37 ods. 1 Tr. por. v neprospech obvineného, ako aj vo vzťahu k ďalším skutočnostiam, keď bola odmietnutá požiadavka rekonštrukcie skutku. Ide pritom o dôkazy, ktoré môžu prispieť k objasneniu veci.

Z týchto dôvodov obhajca navrhol zrušiť rozhodnutie Krajského súdu v Trenčíne, ako aj rozsudok Okresného súdu Trenčín, pričom poukázal aj na porušenie zákona v konaní, ktoré im predchádzalo a žiadal vec vrátiť na nové konanie a rozhodnutie. Zároveň uviedol, že z písomného vyjadrenia krajského prokurátora v Trenčíne, ktorého odpis predložil predsedovi senátu, vyplýva, že nedostatky, na ktoré bolo poukázané v oznámení krajského prokurátora č. k. 1 Kpt 427/2010, v súvislosti s generálnou námietkou zaujatosti nemožno odstrániť v štádiu konania, pretože je právoplatne skončená a možno v tomto smere využiť len mimoriadny opravný prostriedok - dovolanie.

Obvinený V. sa pridržel prednesu svojho obhajcu a navrhol zrušiť rozhodnutie Krajského súdu v Trenčíne, ako aj rozsudok Okresného súdu Trenčín, pričom poukázal aj na porušenie zákona v konaní, ktoré mu predchádzalo a žiadal vec vrátiť na nové konanie a rozhodnutie.

Zástupkyňa generálnej prokuratúry Slovenskej republiky sa v celom rozsahu pridrжала vyjadrení Okresnej prokuratúry v Trenčíne k podanému dovolaniu a navrhla dovolanie obvineného, aj vzhľadom na obsah rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky, zamietnuť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.), preskúmal v intenciách rozhodnutia ústavného súdu na verejnom zasadnutí (§ 384 ods. 1 Tr. por.) správnosť postupu konania, ktoré napadnutému rozhodnutiu predchádzalo so zameraním sa na dôvody dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. a zistil, že dovolací dôvod uplatnený obvineným R. V. je len sčasti opodstatnený.

Po opätovnom preskúmaní priebehu trestných stíhaní v jednotlivých trestných veciach obvineného R. V., dospel Najvyšší súd Slovenskej republiky, v súlade s právnym názorom Ústavného súdu Slovenskej republiky vysloveným v predmetnom náleze, k názoru, že v danom prípade skutočne došlo k formálnemu porušeniu základných práv obvineného, nakoľko v inkriminovanom období, t. j. od 24. marca 2010 do 8. júna 2010, nemal v nevážobných veciach napriek povinnej obhajobe v trestnej veci vedenej pod bodom 4/ rozsudku ustanoveného obhajcu.

Predovšetkým treba uviesť, že k zistenému porušeniu zákona došlo ešte v prípravnom konaní, pričom v rozhodnom období neboli vo vzťahu ku skutkom pod bodmi 1/ až 3/ rozsudku uskutočnené žiadne úkony bez prítomnosti obhajcu obvineného.

Vo vzťahu ku skutku pod bodom 1/ rozsudku bolo pod ČVS: ORP-2046/1-OVK-TN-2009 dňa 22. novembra 2009 začaté trestné stíhanie s tým, že obvinenému V. (spolu s obvineným U.) bolo vznesené

obvinenie dňa 30. decembra 2009. Obvinený V. sa na výsluchu konanom dňa 13. januára 2010 vyjadril, že si obhajcu nevolí (č. l. 57). Dňa 31. mája 2010 bol vyšetrovateľom vyzvaný na zvolenie si obhajcu.

V prípade tohto skutku sa všetky úkony uskutočnili buď pred rozhodným obdobím alebo až po rozhodnom období, pričom v takom prípade bol pri úkonoch prítomný koncipient JUDr. W., resp. bol obhajca JUDr. Legerský o úkonoch vyzvaný, avšak sa ich nezúčastnil.

Všetky výsluchy a ostatné úkony vo vzťahu ku skutku pod bodom 2/ sa uskutočnili pred rozhodným obdobím, pričom trestné stíhanie vedené pod ČVS: ORP-3323/2-OSV-TN-2009 bolo začaté dňa 2. decembra 2009 a obvinenému V. (spolu s obvineným U.) bolo obvinenie vznesené dňa 16. februára 2010. Dňa 31. mája 2010 vyšetrovateľ vyzval obvineného V. na zvolenie si obhajcu z dôvodu povinnej obhajoby (č. l. 4).

Dňa 3. marca 2010 došlo k spojeniu vecí v skutkoch pod bodom 1/ a 2/ na spoločné konanie pod ČVS: ORP-2046/1-OVK-TN-2009.

Vo vzťahu ku skutku pod bodom 3/ rozsudku bolo začaté trestné stíhanie pod ČVS: ORP-497/1-OVK-TN-2010 a zároveň obvinenému V. vznesené obvinenie dňa 31. mája 2010, a to na podklade výsluchov uskutočnených ku skutku pod bodom 4/ rozsudku. Dňa 8. júna 2010 bolo predmetné uznesenie o vznesení obvinenia doručené obhajcovi obvineného, ktorý ihneď podal sťažnosť. Súčasne podal sťažnosť aj obvinený V..

V danom prípade sa obhajca obvineného mal možnosť vyjadriť k obvineniu vznesenému jeho mandantovi, pričom sa výsluchov uskutočnených k bodu 4/ rozsudku, ktoré viedli k začatiu trestného stíhania, zúčastnil koncipient JUDr. W..

Pokiaľ sa jedná o skutok pod bodom 4/ rozsudku, mal obvinený V. odo dňa vzatia do väzby, t. j. 24. marca 2010, za obhajcu ustanoveného JUDr. Jána Legerského (č. l. 355). Jednotlivých úkonov sa zúčastňoval jeho koncipient JUDr. W., príp. bol ustanovený obhajca o úkonoch vyzvaný, avšak sa ich nezúčastnil.

Dňa 8. júna 2010 došlo k spojeniu vecí vedených pod ČVS: ORP-497/1-OVK-TN-2010 s ČVS: ORP-2046/1-OVK-TN-2009.

Z uvedeného vyplýva, že v predsúdnom konaní bol porušený zákon, keď obvinenému R. V. nebol po vzatí do väzby vo vzťahu ku skutku pod bodom 4/ rozsudku ustanovený obhajca aj v ďalších trestných veciach, za ktoré bol stíhaný. Avšak pri skutkoch pod bodmi 1/ a 2/ rozsudku sa v rozhodnom období neuskutočnili žiadne úkony a k vzneseniu obvinenia pri skutku pod bodom 3/ rozsudku mal obhajca možnosť sa vyjadriť, čo aj uskutočnil (rovnako ako obvinený V.).

Navyše následne v konaní pred súdom boli všetky dôkazy, t. j. aj výsluchy svedkov vykonané zákonným spôsobom za prítomnosti obhajcu obvineného. Za tejto situácie, aj pri vyslovení porušenia zákona, nie je dôvodné vec vrátiť späť do prípravného konania na opakované vykonanie dokazovania.

V tejto súvislosti najvyšší súd dospel k záveru, že vytýkané porušenie základných práv obvineného na obhajobu nebolo zistené v takej miere, aby to bolo možné považovať za porušenie zákona, ktoré by malo mať za následok zrušenie celého rozhodnutia Krajského súdu v Trenčíne. V konečnom dôsledku treba zdôrazniť, že aj Ústavný súd Slovenskej republiky sa vo svojom náleze obmedzil len na vytknutie nedostatočného odôvodnenia rozhodnutia najvyššieho súdu vo vzťahu k námietke obvineného ohľadne porušenia práva na obhajobu. V ostatných častiach sťažnosti obvineného, ktoré sú totožné s dovolacími námietkami obvineného, nevyhovel.

Taktiež je potrebné uviesť, že v predmetnej trestnej veci vedenej na Okresnom súde Trenčín pod sp. zn. 4 T 106/2010, ktorá bola právoplatne skončená odsudzujúcim rozsudkom, bola uznesením Okresného

súdu Trenčín zo dňa 21. mája 2013, sp. zn. 8 Nt 109/2012, povolená obnova konania a bol súčasne zrušený výrok o treste rozsudku Okresného súdu Trenčín, sp. zn. 4 T 106/2010, a všetky ďalšie rozhodnutia na tento výrok obsahovo nadväzujúce, pokiaľ vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

Táto skutočnosť však nebráni tomu, aby najvyšší súd rozhodoval o pôvodne podanom dovolaní obvineného v rozsahu, v ktorom Ústavný súd Slovenskej republiky vyslovil porušenie základného práva obvineného na povinnú obhajobu. V ostatných častiach dovolania si dovolací súd v celom rozsahu osvojil svoje pôvodné právne závery vyjadrené v uznesení zo dňa 13. júna 2012, sp. zn. 1 Tdo 10/2012.

Vzhľadom na uvedené Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie obvineného R. V. podľa § 392 ods. 1 Tr. por. zamietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.